

BAYRON SHE'RIYATI TAHLILI: ROMANTIK QAHA MON VA ERKINLIK G'OYALARI

Choriyeva Madinabonu

Termiz Iqtisodiyot va Servis Universiteti

Filologiya: ingliz tili yo'nalishi 2-kurs, 3-24-guruh

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18013356>

Annotatsiya

Mazkur tezisda ingliz romantik adabiyotining yirik vakili Jorj Gordon Bayron she'riyati badiiy va g'oyaviy jihatdan tahlil qilinadi. Bayron ijodida shaxs erkinligi, isyonkor ruh, jamiyatga norozilik, yolg'izlik va ichki ziddiyatlar markaziy mavzu sifatida yoritiladi. Shoir yaratgan "bayronik qahramon" obrazi orqali romantizm adabiyotining o'ziga xos xususiyatlari ochib beriladi. Shuningdek, Bayron she'riyatining jahon adabiyotidagi o'rni va ta'siri tahlil etiladi.

Kalit so'zlar: Bayron, romantizm, she'riyat, bayronik qahramon, erkinlik, isyon.

Kirish

XIX asr ingliz adabiyotida romantizm oqimi alohida o'rin tutadi. Ushbu adabiy yo'nalish insonning ichki kechinmalari, orzu-intilishlari va jamiyatga bo'lgan munosabatini badiiy ifodalashga qaratilgan. Jorj Gordon Bayron romantizmning eng yorqin va ta'sirchan vakillaridan biri bo'lib, uning she'riyati chuqur falsafiy mazmuni va isyonkor ruhi bilan ajralib turadi.

Mazkur tezisda Bayron she'riyatining asosiy mavzulari, obrazlar tizimi va badiiy xususiyatlari ilmiy jihatdan yoritiladi.

Bayron romantizmining o'ziga xos xususiyatlari

Bayron romantizmi kuchli individualizm, erkinlikka intilish va jamiyat qoidalariga qarshi isyon ruhi bilan tavsiflanadi. Shoir o'z asarlarida jamiyatdagi adolatsizlik, ikkiyuzlamachilik va zulmni keskin tanqid qiladi. Bayron uchun shaxs erkinligi eng oliy qadriyat hisoblanadi.

Uning she'riyatida qahramon ko'pincha yolg'iz, tushunilmagan, ammo ma'naviy jihatdan kuchli shaxs sifatida tasvirlanadi. Bu obraz keyinchalik adabiyotshunoslikda "bayronik qahramon" nomi bilan tanilgan.

"Bayronik qahramon" obrazi

Bayron ijodining muhim xususiyatlaridan biri — "bayronik qahramon" obrazidir. Ushbu qahramon jamiyatdan chetlanib yashaydi, o'z ichki azoblari bilan kurashadi va mavjud ijtimoiy me'yorlarni rad etadi. U g'ururli, mustaqil va sirli bo'lib, o'z taqdiriga bo'ysunishni istamaydi.

Mazkur obraz "Chayld Garoldning sayohati", "Manfred", "Kain" kabi asarlarda yaqqol namoyon bo'ladi. Bayron bu orqali insonning ichki erkinligi va ruhiy kurashini badiiy ifodalaydi.

Bayron she'riyatining asosiy mavzulari

Bayron she'riyatida erkinlik, isyon, yolg'izlik, muhabbat va fojea mavzulari yetakchi o'rin egallaydi. Shoir shaxs va jamiyat o'rtasidagi ziddiyatni chuqur ochib beradi. Uning asarlarida tabiat tasviri ham muhim ahamiyatga ega bo'lib, qahramonning ichki kechinmalari bilan uyg'un holda beriladi.

Bayron she'rlari hissiy kuchi, samimiyligi va falsafiy teranligi bilan ajralib turadi. U o'z davrining ijtimoiy muammolariga befarq bo'lmagan shoir sifatida tanilgan.

Bayron she'riyatining adabiy ahamiyati

Bayron ijodi nafaqat ingliz adabiyotiga, balki butun Yevropa romantik adabiyotiga kuchli ta'sir ko'rsatgan. Uning she'riyati rus, fransuz va sharq adabiyotiga ham sezilarli ta'sir qilgan. Bayron shaxsiy hayoti va ijodi bilan ham romantik shoir timsolini yaratgan.

Shoir she'riyatida shakl va mazmun uyg'unligi, obrazlarning chuqurligi va tilining ta'sirchanligi uni jahon adabiyotining buyuk namoyandalaridan biriga aylantirgan.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Jorj Gordon Bayron she'riyati romantizm adabiyotining eng yuksak namunalaridan biridir. Uning asarlarida inson erkinligi, ichki kurash va jamiyatga qarshi isyon g'oyalari chuqur falsafiy mazmunda yoritilgan. Bayron ijodi bugungi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan bo'lib, jahon adabiyotining bebaho xazinasini hisoblanadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Bayron J.G. Chayld Garoldning sayohati.
2. Bayron J.G. Manfred.
3. Bayron J.G. Kain.
4. Qodirov V. Jahon adabiyoti tarixi. — Toshkent, 2018.
5. Internet manbalari: www.ziynet.uz